

הגבלה משחררת

בניית המשכן אמורה להיות פאר היצירה האנושית, והיינו מצפים שינתי לאומנים היוצרים את המשכן חופש מוחלט להביא לידי ביטוי את כשרונם. אולם פרשיות תרומה ותצווה וויקהל ופקודי שנקרא השבת מפרטות באריכות ובדקדקנות כל פרט במשכן ומחייבות את העושים במלאכה להביא את כשרונם לידי ביטוי דווקא בדרך בה ציווה ה'. את ההסבר לכך מוצא הרב זקס בהשוואה לבריאת העולם. א-לוהים יצר את העולם למען האדם, וכדי לאפשר את יצירתו הוא צמצם עצמו והדבר בא לידי ביטוי אפילו בסיפור הבריאה שהוא כל כולו הסתר וצמצום. הצמצום הוא גם הסוד בבניית המשכן אולם בהיפוך. לא הא-ל מצמצם עצמו אלא האדם. בבניית המשכן יוצר האדם חלל בו הוא מצמצם עצמו כדי לפנות מקום לקודש, לגילוי השכינה להופעת הא-ל. כך במקום וכך גם בזמן. מצוות השבת עליה ציווה משה בתחילת פרשת ויקהל היא יצירת חלל בזמן בו האדם שובת מכל מלאכתו ועשייתו הברוכה ובכך הוא מפנה את זמנו לקדושה.

ההישג האנושי הנעלה ביותר הוא אם כן לא בביטוי העצמי כפי שחושבים רבים אלא דווקא ביכולת להגביל את העצמיות ופינוי המקום והזמן גם למה שמעבר לאני, מסכם הרב זקס. רעיון זה הוא המפתח לזוגיות והורות טובה. בני זוג היודעים להביא לידי ביטוי לא רק את עצמם אלא גם לתת מקום וזמן לבני זוגם. הורים היודעים לתת לילדיהם מרחב להתפתחות וביטוי עצמי, ומלמדים אותם כפי ש-ה' מלמד אותנו בפרשיות אלו גם לתת מקום לאחרים, יוצרים משפחה טובה ומאושרת.

הרב מיכאל פואה



בוחרים
במשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם